

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**КОМИСИЯ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

Стенографски протокол!

ПЕТА ГОДИШНА СРЕЩА

на тема:

**ПРЕВЕНЦИЯТА НА КОНФЛИКТА НА ИНТЕРЕСИ –
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ФОРМИ И РЕЗУЛТАТИ**

*София, 15 ноември 2017 година
Хотел „Шератон“*

(Срещата започна в 10.10 часа и бе открита от г-н Николай Николов – вр. и. д. „Председател“ на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.)

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Добър ден на всички! Добре дошли на Петата годишна среща на държавните органи, прилагащи Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. За нас е изключително удоволствие да видим пълна тази зала отново за пета поредна година след 2013 година. Благодарим сърдечно на всеки от колегите, който е откликнал на поканата на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси за провеждането на тази годишна среща. Тя наистина се очерта като един много подходящ, бих казал удачен форум за размяна на актуална информация, на добри практики относно това какво се случва с материята на конфликта на интереси и с нейното приложение. За щастие само Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси няма изключителни отговорности по отношение на тази материя, макар да нямаме териториални органи, разбира се постоянните комисии към общинските съвети, които са изградени, които съществуват, инспекторатите към министерствата съответно имат изключително важни функции в рамките дори на стартиране на производството чрез предоставяне на информация на нашата комисия впоследствие в процеса на събиране на доказателства. Разбира се изключително важно е участието на колегите от съдебната система, от Административен съд – София град, на Върховен административен съд в тази материя.

Днес имаме доста солидно представителство в тази зала. Господин Борис Ячев – председател на Постоянната комисия за борба с корупцията, конфликт на интереси и парламентарна етика, също така колеги от Върховния административен съд. Благодарим на всички колеги от инспекторатите на министерствата. Разбира се благодарим на колегите от неправителствените организации. Заместник-председателят на ДАНС е тук сред нас. Така че предлагам да започнем със самата същностна работа.

Темата тази година е предотвратяване на конфликта на интереси. Това е тема, която е знакова за работата на нашата Комисия, тя може да се определи като марка в нейната дейност, особено последните четири години. Изведени бяха различни форми в рамките на тази превантивна дейност на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Ние твърдо вярваме, че тя в някои отношения е по-важна дори от установителната и секционна дейност.

Предвиждаме в началото на дискусиата две сравнително кратки презентации от страна на колегата Бояджийски – член на Комисията. Разбира се впоследствие и аз, след което ще започнем с дискусиата.

Колега Бояджийски, заповядайте.

ПАСКАЛ БОЯДЖИЙСКИ: Благодаря, колега Николов.

Добре дошли и от мен! Радвам се да ви видя!

Да започнем с темата, както я анонсира колегата – предотвратяване на конфликт на интереси.

Предотвратяването е важна част от нашата работа, знаете и в заглавието на закона и в заглавието на Комисията фигурират и двете думи – предотвратяване и установяване. Законодателят се е опитал да предаде еднаква важност и на двете, дали е успял – остава на вас да прецените.

Законът има за цел да предотвратява конфликт на интереси, но превенцията там е уредена лаконично и основно в Глава пета, четвърта и трета. Да не ни подвеждат гръмките заглавия на главите, уредбата е от няколко члена. Глава пета основно урежда ограниченията след заемане на длъжност. Глава четвърта – отвода и самоотвода и възможността за искане от лицето, заемащо публична длъжност дали при упражняване на правомощията си то е в конфликт на интереси, законът казва – при съмнения. Глава трета, където е заложен режимът за деклариране там се преплитат изискванията за публичност и за защита на личните данни. В цялата тази уредба Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси като административен орган има сравнително малко правомощия и слабо уредени.

Какви са формите на превенция по Глава пета? По Глава пета имаме ограничения по чл. 20а от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ) за заемане на длъжност след като веднъж лицето е било освободено от длъжност с акт, с който е установен конфликт на интереси. От практиката разбираме, че има случаи, в които подобни лица се освобождават от длъжност на друго основание и въобще не стигат до освобождаване от длъжност въз основа на нашия акт и въз основа на съответната точка от закона бил той Кодекс на труда или Закона за държавния служител и след това биват назначени отново.

Ограничение по чл. 21 от ЗПУКИ. Няма да цитирам правната норма, по-скоро да дам смисъла, същността: забранява на лицата, заемащи публична длъжност да сключват договори, трудови или други договори, така че договори за изпълнение на ръководни или контролни функции с търговски дружества и кооперации и участие в такива търговски дружества и кооперации, дялове, акции, органи на управление, по отношение на които последната една година от изпълнение на задълженията си той е упражнявал правомощия на контролни и разпореждания.

Два въпроса. По отношение на представителите на така наличните държавни общински фирми. Тоест, при които е възможно и дори е практика разместването от едно предприятие в друго. В системата на енергетиката това е факт. Нашият законодател мълчи в тази част и уредбата на чл. 21 от ЗПУКИ по-скоро предполага тълкуване, че става дума за частни субекти

доколкото кооперацията е такъв субект. От друга гледна точка дружествата, в които държавата има стопроцентов дял или общината има стопроцентов дял в крайна сметка работят за публични интереси. Заемането на ръководна длъжност в такова дружество и след това преместване на длъжност в администрацията или обратното – от длъжност в администрацията преместване в такова дружество в крайна сметка е все в общ публичен интерес на държавата. По самата си същност тази забрана визира ръководни функции, контролни и когато става дума за ръководни функции ще се съгласите, че изпълнителният директор на определено предприятие би било ръководна функция, само че доколкото става дума за трудово законодателство опираме до длъжностна характеристика и в длъжностната характеристика при липса на ръководни функции дори самата длъжност да се наименова изпълнителен директор може да се стигне до обратния резултат – да се приеме, че лицето всъщност не е нарушило забраната на чл. 21 от ЗПУКИ. За това ще стане дума малко по-късно за усещането за конфликт на интереси, което се създава с подобно поведение. И ограничение по чл. 22, те визират и защитават фондовете на Европейския съюз и обществените поръчки. Идеята е лицето, което е участвало в такива процедури да не може да представлява физически или юридически лица пред институцията, в която е заемало длъжността. Периодът е само една година и възможностите за заобикаляне на закона са налице. В нашата практика сме имали случаи да се произнасяме по такива казуси, те са сравнително малко.

Следващите форми на превенция са по Глава четвърта, която си е наименована даже „Предотвратяване на конфликт на интереси“. Там ситуацията е още по-сложна, защото при предотвратяването се разчита както на действие на лицето, заемащо публична длъжност, така и на действия на органа по назначаването. Какви са инструментите? Първият е самоотвод. Той е съществувал и преди да има Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с чл. 10 от АПК. Тук в чл. 19, ал. 1 от ЗПУКИ е дадена възможност лицето да си направи самоотвод, да се отведе от изпълнение на функция когато при упражняване на правомощията си за него би имало частен интерес. Тук се поставя въпроса за това до каква степен е разумен този отвод, защото позовавайки се на подобни съображения лицето може да откаже да изпълнява правомощията си като казва, че това е конфликт на интереси, другото е конфликт на интереси, не може да извършва тази задача, друг да я извърши. За ръководния му орган се поставя въпроса как да отсее кой отвод е основателен и кой не е основателен. Законодателят се е опитал според мен да помогне в тази насока, само че както ще видите малко по-късно неуспешно.

Втората форма на превенция е искане от самото лице, заемащо публична длъжност, адресирано до Комисията, до компетентен държавен орган при съмнения за конфликт на интереси. За тази форма сме говорили много и на наши обучения, че всъщност, за да може да се произнесе

Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси със свой акт лицето първо трябва да е упражнило правомощие и след това да установим с това правомощие нарушена ли е някоя от забраните по Глава втора или не е нарушена. Конфликтът на интереси е административно нарушение и като такава, за да бъде установен трябва да бъде осъществен, да има деяние. Бъдещото несигурно събитие: „ако подписа заповедта, с която ще назнача съпругата си да работи в предприятие хикс“ може и да не се случи. Това от една страна. От друга страна, докато се стигне до решение, че е конфликт на интереси или че не е конфликт на интереси законът ни дава поне два месеца да работим. В повечето от две трети от случаите този срок не стига, но има случаи, в които той не е достатъчен и сами разбирате, че подавайки искането си днес първо вас ви интересува дали ще бъдете в конфликт на интереси, а не дали сте в конфликт на интереси, като вече сте подписал, защото ако имате такова съмнение два са вариантите – или си мълчите, траете и се очаква никой да не забележи, че сте подписал, или пускате едно писмо и искате от Комисията да установи, че вие като сте упражнил правомощията си сте се водили от публичния интерес. Има случаи, в които сме установявали такова нещо, но има случаи, в които сме установявали и обратното – че изпълнявайки правомощията си колкото и да сте се водил от публичния интерес все пак сте допуснал частният ви интерес да вземе превес. Искан да кажа, че дори да чакате тези три месеца е безсмислено, не е оперативно това усилие, не постига нищо.

Последната форма, която вие може да използвате, за да не сте в конфликт на интереси и въобще да не стигате до инспекторати и до проверки вътрешни и след това външни от нашата Комисия е да не участвате в обсъждането или гласуването на определен въпрос. Какво може да предприеме органът по назначаване? Горедолу същите действия и възможности има и той. Той също може да поиска да се установи конфликт на интереси при съмнения за такъв – както вие, така и той, само че това е много близко до сигнала, който той също пък е длъжен да изпрати и за да го изпрати отново вие трябва да сте упражнил правомощия. Изпращате и без да сте упражнили правомощия и след това ние прекратяваме пак по причините, които ви казах, защото ние имаме правомощия да установяваме или не установяваме конфликт на интереси, нямаме правомощия да вземаме становища дали по определен въпрос вие бихте бил в конфликт на интереси. Такива правомощия евентуално би имал председателят на Комисията, мисля че той се и възползва от тях, водейки кореспонденцията си на общо основание с всички адресати. Така че той освен да изпрати едно общо писмо, в което да опише случаи и да ви напомни опасностите за това, че упражнявайки правомощията си бихте били в конфликт на интереси друго не би могъл и да направи. Макар че поне това е достатъчно, за да обърне внимание на лицата, на държавните служители, които отправят подобни въпроси, че има опасност, има риск да нарушат Закона за предотвратяване и

установяване на конфликт на интереси, което нарушение води след себе си тежки санкции, както финансови, така и морални по отношение на името на лицето и на неговия морал.

Друго, които може да направи органът е да отстрани с писмен акт лицето, което е декларирало конфликт на интереси. Само че за да се случи това нещо лицето първо трябва да си е подало декларация по чл. 12, т. 4 от ЗПУКИ по конкретен повод, че би имало конфликт на интереси, след това органът да го е отстранил и след това законът дава възможност на лицето да оспорва подобно отстраняване. Странно според мен при условие, че за да те отстранят би трябвало да си подал декларация и с тази декларация да искаш да бъдеш отстранен. След това ти се дава възможност и да обжалваш това отстраняване. Може би се има предвид когато органът сам решава да те отстрани. Да видим какво се случва при това отстраняване. Идва при нас казусът, ние трябва да се произнесем в 14-дневен срок, само че трябва да кажем, както пише в закона има ли конфликт на интереси или няма конфликт на интереси и ние пак трябва да минем процедурата за събиране на доказателства и пак трябва да се произнесем по това дали с упражняване на действията си налице ли е нарушение на забраната на Глава втора или не. Ако няма въобще действие няма по какво да се произнесем.

Какво друго е предвидил нашият законодател като превенция? Другото е в декларациите. Форма на превенция по Глава трета от ЗПУКИ. Създаден е един режим на декларации, който режим на декларации, тъй като законът не е нов, се преповтаря с други режими на декларации, които съществуват. Това създаде неимоверни проблеми още в самото начало и то създаде проблеми главно за инспекторати и за всички според мен създаде проблем. Но за инспекторатите основно, които трябваше да преценяват дали съответните служители в администрацията са в нарушение или не са в нарушение и как да процедират от тук натам.

На първо място несъвместимостта. Законът не създава несъвместимост, той препраща към други закони и в други закони още преди да влезе в сила Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси си има изисквания за несъвместимост. Има си такива изисквания по отношение на съдиите, има си такива изисквания по отношение на държавните служители и нарушенията на тези изисквания водят до освобождаване от длъжност. В един момент със Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси се създава чл. 5 и декларация за несъвместимост, който чл. 5 препраща към специалните закони и Конституцията и декларацията за несъвместимост става още една декларация, която лицето трябва да подаде. Да вземем пример с държавния служител. За да възникне въобще служебно правоотношение знаете, че не трябва да са налице предпоставките по чл. 7 от Закона за държавния служител. Трябва да не са налице преди да възникне правоотношението. По време на правоотношението има възможност

държавният служител да уведоми своя ръководител, че несъвместимост е възникнала и има възможност тя да бъде отстранена.

С декларацията по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси законодателят изисква от лицето, което си е подало декларация преди да възникне правоотношението след това да подаде още една декларация, че не е в несъвместимост и пропускайки този срок то подлежи на санкция. Липсата на кохерентност в уредбата създава множество проблеми. Ние като Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, като орган не се занимаваме с декларациите и не установяваме нарушения на режима на декларирането. Това го прави председателят, който председател със служителите от нашата Комисия, упълномощено лице, по предвидения в закона ред разбира се в рамките на предвидените от закона санкции, които са между хиляди и три хиляди лева извършват тази дейност.

Следващият вид декларация е тази за деклариране на интереси, не толкова на имущество – договори, постове, които сте заемали преди да започнете да изпълнявате длъжността и постове, които заемате по време на изпълняване на длъжността и промени в тях. Отново поради беглата уредба се създадоха проблеми за почти всички субекти на закона и това сме го видели от личните си срещи с различни категории, които имахме през този 6-годишен период. Накрая – декларирането по конкретен повод по точка 4, което законодателят дава като възможност едно лице да декларира, че би имало конфликт на интереси и вече въз основа на тази декларация да се отведе или пък както вече говорехме – неговият висшестоящ да го отведе. В цялата тази уредба, ние като комисия нямаме почти никаква възможност, правомощия да управляваме по някакъв начин риска и процеса. Това, което се опитахме да направим и което правихме беше да провеждаме обучителни семинари и обучителните семинари ги провеждахме и с органи на съдебната власт. Срещаме се със съдии, прокурори и с органи на изпълнителна власт, на централно и териториално ниво. Канехме всички, които са в съответната област – инспекторати, ръководители, за да ги запознаем с тези проблеми на закона, за да може след това те да пренесат някак си този опит и в своите структури и да не се стига до там, че да ни пращат от инспекторати сигнали за конфликт на интереси тогава, когато едно лице не е подала декларация или да ни питат какво да правят – да го уволняват ли, защото работи заедно със съпругата си в едно и също учреждение, пък какво да правим с учителите, които изведнъж единият е станал директор след десет години стаж в едно училище заедно със съпругата си или със сестра си и сега той ще ѝ плаща заплата. Подобен род въпроси. И също така специализирани семинари с администрации, които са поискали това нещо в плана на Министерския съвет за обучение на администрацията.

Другото, което правихме – всички тези лекции, презентации, други обучителни материали – да ги поставим на нашия сайт. Също така статии, които от името на Комисията са се появявали в различни вестници от типа на

този на Национално сдружение на общините в Република България, насочени в случая към местното самоуправление, както и нашата практика разбира се, която е на сайта на Комисията и която въпреки че са анонимизирани, както сигналподателите, така и всички лица, срещу които е водено производство, все пак би могло да помогне при определени въпроси.

Другото, което направихме и което даде добър резултат уведомленията до задължените лица, които изпращахме при тяхното назначаване. Например при избори за Народното събрание, при избори за местна власт уведомление до новоизбраните председатели на общинските съвети, че има декларации по чл. 12 от ЗПУКИ, които трябва да се попълват, че непопълването им води до тежки санкции и че ако обичат – да ги раздадат на съответните си там общински съветници, с което за едно сравнение от 2011 година тогава около 5 хиляди души не си бяха подали декларации, за тази първа точка въобще и не знаеха голямото мнозинство. Точните цифри колегата може да ви ги каже, мисля че и той ги засегне. А сега по-малко от сто човека общо от тези седем хиляди бяха подали със закъснение от пет или седем дена. Тази година всички народни представители са си подали всички декларации в съответните изискуеми срокове за пръв път. Не че преди е имало големи нарушения, но показателно.

По отношение на органите на Министерския съвет мисля, че е същото положение и сега и при назначаването на областни управители, заместник-областни управители и други органи на централна власт и на изпълнителна власт мисля, че има известни пропуски. Но това пък дава възможност да се подпомогне тази дейност на председателя на Комисията по административното наказване. Изключвам въпроса по точка 3 с кредитните карти, с това че едно лице сключва договори с други лица, най-често това е в търговския оборот и обстоятелството, че в такива случаи често инспекторатите считат, че е нарушен на реда за деклариране и изпращат сигнала при Комисията и председателят, както ви казах започва с административно-наказателното производство.

Какво би могло да се направи и завършвам с презентацията си в тази част. Идеята беше малко и да провокирам и вашето мислене. От практиката си също бихте могли да дадете интересни идеи. Но какво би могло да се направи? Би могло да се даде възможност на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси да издава методически указания и разяснения по прилагането на закона. С такива правомощия разполагат например Агенцията за обществени поръчки, разполага НАП. Не виждам защо един друг държавен орган да не разполага с такива. Още повече те са свързани с управление на риск, който съществува. Те могат да бъдат насочени към всяка от длъжностите, категориите лица, заемащи публична длъжност, да са едни за общинските съветници, да са други за служителите в министерство, да са трети за служителите в общината, други за полицията, други за Министерство на околната среда и водите, за Министерство на

образованието и науката, но да са ориентирани към практиката. Декларирането и публичността на факти и обстоятелства, които биха довели до конфликт на интереси да бъде унифициран. Не може ние, като служители, да подаваме по няколко декларации, в които да декларираме различни факти и обстоятелства да носим отговорност за това, че не сме подали такива декларации. Както казах отговорността е не само финансова, отговорността се измерва и върху реномето, върху всеки един от нас, защото неподаването на подобна декларация би уронил престижа на всеки служител.

Какво друго би могло да се направи? Би могло да се предвиди адекватна обратна връзка от Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси към лицето, заемащо публична длъжност при запитване дали бих имал конфликт на интереси, тоест – потенциален конфликт на интереси, едно бъдещо събитие, да може да се отговори адекватно. Ако не се изпадне точно в конкретика поне да се даде отговор на лицето какво да направи така, че да избегне допускането на нарушения, а не само да му се цитират текстовете от закона. При фактически конфликт на интереси, вече когато става дума за минало събитие, да е наясно, че това е по-близко до сигнала и първата форма – потенциалният конфликт, превенцията, би следвало да има превес. Според мен кодексите за поведение, като форма за превенция на усещането за конфликт на интереси и на корупция също би могло да помогне. Защо? Ние като държава, доколкото знам тук има и компетентни хора, които могат да ме поправят, но измерваме корупцията по усещането за корупция, които усещания за корупция са от бизнеса у гражданите. Един пример от нашата дейност. Действието по отношение на съученик, на приятел на съпругата, на лице, с което нашите близки са във фактическо съжителство не са конфликт на интереси. Може да са други нарушения, може да са престъпления и т.н., но конфликт на интереси не могат да бъдат, тъй като те не са свързани с нас лица. Но създават усещане за това, че има нарушение, за това, че това не е редно. И ние като Комисията не можем да се превърнем в морален съдник на обществото, такова не й е и призиванието, ние сме административен орган, който се занимава с това да установи има ли нарушение или няма нарушение и нищо повече. Но такова усещане има и ако такъв орган може да управлява и има сили да управлява подобен риск – да го управлява. Ако той няма сили да го управлява все пак да се даде възможност на инспекторатите и на всички други органи в тази държава, които контролират в известна степен конфликта на интереси да си направят матриците за управление на риска и да си преценят по отношение на съответните си там служители към кого рискът би бил най-голям. Разбира се към тези, които са ръководителите и които подписват. Но риск би могло да има и към служителите, които съгласуват определени заповеди. Така че кодексите на поведение тези неща са засегнати, мисля че в практиката на инспекторатите тези неща с управление на риска са засегнати и те имат представа от това как да реагират най-правилно. Но

разбира се ръководна роля на един държавен орган също би била от полза. И ето тук виждате три термина, които за мен са малко странни, нови, защото съм свикнал да се занимавам с това дали има конфликт на интереси, дали си нарушил забраните или не си ги нарушил, всичко друго е приказки на маса.

Усещането за конфликт на интереси – това, за което ви говорех, че трябва да се изходи от ситуацията, а не от правомощието и вече изхождайки от ситуацията би се дала възможност на държавните органи да регулират този процес, защото сега се изхожда от правомощието и ние, като се изхожда от правомощието, спираме в момента и казваме, че не можем да помогнем, защото бъдещо несигурно събитие, бъдещ конфликт на интереси не можем да установим.

Още на ниво усещане да се дадат инструменти, за да има превенция. След това ниво потенциален конфликт на интереси, че лицето може да е в ситуация, която да доведе до конфликт на интереси между публични и лични интереси и най-накрая стигаме до фактическия конфликт на интереси, че лицето е в позиция да допусне конфликт между публичния и личния интерес и пак да се има предвид, че има ситуации, в които от едно лице зависи, от един орган зависи да вземе решение, което решение би могло да повлияе и на частния му интерес. Имахме сигнал за общински съвет в една община, че е в конфликт на интереси, защото са си гласували заплатите и са си гласували реда как да се оформят те. Какво да очакваме? В смисъл – от другата ли община да дойдат да гласуват за техните заплати, в крайна сметка някой трябва да гласува и да упражни правомощия, някой трябва да подпише един лист и този някой, който подписва е длъжностното лице, което си има ангажименти, има си отговорности и за него и за обществото би било добре, ако той знаеше отнапред, че ако определени факти са налице подписвайки документа той не би бил в конфликт на интереси. Или съответно, ако някой от тях не е налице подписвайки той би се изложил на конфликт на интереси.

Да завърша с едно обобщение, че за да имаме въобще подобен род превенция първо е необходимо да има ясна и безпротиворечива законова регламентация на рисковите ситуации, в които едно лице би било в ситуация на усещане за конфликт на интереси, след това в ситуация на потенциален конфликт на интереси и най-накрая в ситуация на фактически конфликт на интереси. Не казвам, че това трябва да са самостоятелни фактически състави за нарушения в закона, не е казано, че трябва да се изходи от ситуацията, а не от правомощието. Защото в крайна сметка прогресът на страната в корупционната скала се измерва от усещането, не се измерва от това, може би се измерва, но не в такава степен, колко души са били обвинени в корупция или колко души са били с установен конфликт на интереси, защото в крайна сметка Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси не е магазин, в който като влезеш и ще излезеш с пакет масло, със сигурност. Тоест, не можеш да влезеш и ще излезеш с решение за конфликт на интереси, както очакват много сигналподатели като пращат

сигнали и задължително тук трябва да има конфликт на интереси за всички, за които те са пратили като сигнал.

Благодаря ви за вниманието! На ваше разположение сме за въпроси.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: И аз благодаря на колегата Бояджийски.

Колеги, ако нямате нищо против и аз да кажа моите думи, след което да преминем към дискусията.

Уважаеми господин Ячев, уважаеми господин Нецов, уважаеми колеги от ДАНС, господин Ненков, уважаеми колеги магистрати, дами и господа, колеги, наистина в рамките на моята презентация поставям два основни акцента. Първият акцент е кампанията за публичност на декларациите по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Вторият е актуалната административна и съдебна практика относно конфликта на интереси. И двата акцента имат пряка връзка с превенцията. И друг път сме казвали, че декларациите по Глава трета, за които говори колегата Бояджийски, които са много важен фактор за превенция, поставени в папки в шкафове и в чекмеджета в съответните офиси декларациите на неколкостотин хиляди служители няма никаква полза от тях. Мястото на тези декларации е на сайтовете на съответните институции така, както изисква чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ. Ще поговорим за тази кампания.

Втората тема. Само три аспекта от актуалната административна практика преди всичко на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси ще поставим пред вас поради липса на време, защото ние вярваме, че тази практика, която е огромна – има близо 2 хиляди производства за конфликт на интереси, образувани в Комисията за последните шест години, имаме около 1 800 решения, с които са приключени около 1 900 от тях към момента. Имаме поне 150 решения на Върховния административен съд. Тази практика ние вярваме, че трябва да бъде систематизирана, подредена и в подходяща форма и начин представена, за да стигне до възможно най-голям кръг задължени лица да знаят какво е конфликт на интереси и съответно да използват способите за недопускането му, за които говори подробно колегата Бояджийски.

Кампанията. Тя обхваща 603 административни органа. Практически това е цялата изпълнителна власт съгласно доклада за състоянието на администрацията, която Министерският съвет ежегодно приема. Към нея прибавихме тези 603, които включват и 35-те района, които са отделни административни единици в трите големи града. Тя имаше два основни компонента. Първият е проверка на регистрите на декларациите, по-скоро на тяхната поддръжка, за което се носи административно-наказателна отговорност. Вторият – за изпълнението на задължението по чл. 17, ал. 2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Тя продължи седем месеца – от 21 март до 26 октомври 2017 година. Всеки един от тези органа е получил писмо, с което се изисква за представения регистър

за поддръжка на декларациите и също така при условие, че на сайта не сме намерили публикувани декларации се изиска разбира се и тяхната публикация. За непубликуване на декларации, както всички знаете не се носи административно-наказателна отговорност за съответния орган по назначаването, но въпреки това под формата на призив, на напомняне за изпълнение на служебно задължение резултатите се оказаха доста добри. По същество малък административен орган като нашия проведе тази кампания с наличния си ресурс без да иска допълнителен. В крайна сметка по всеки един от тези 603 бих казал проверки са постановени над хиляда основни и допълнителни доклада.

Защо трябва да бъде изпълнено задължението по чл. 17, ал. 2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси? Поради четири причини. Първо, това е изпълнение на закон. На второ място – той гарантира прозрачност на институцията. Няма какво да крием - при условие, че се спазва Закона за защита на личните данни. На второ място, възможност за граждански контрол. Все повече сигнали, които постъпват при нас са базирани на база на факти за съответните служители, които идват от декларациите, публикувани на сайта на съответните институции. На трето място, това е една изключително важна антикорупционна мярка. Това е времевият период на кампанията, той включва шест етапа. Първият стартира, както казах вече март месец. Посочени са тук разбира се и броят на институциите, които са обхванати. Първите три етапа обхванаха всъщност органите на местното самоуправление – 265 общини и 35 района. Разбира се кампанията обхвана абсолютно всички централни държавни органи, всички териториални структури на органите на изпълнителната власт, които са със статут на административен орган. Това са регионалните управления по образование, това са областните дирекции „Земеделие“, това са разбира се областните дирекции на МВР, регионалните дирекции по горите и т.н. Интересното е, че графиката никъде не се пресече. Долната крива сочи по шестте етапа какво е било състоянието преди старта на кампанията, а горната крива – какво е състоянието с публичността по етапи след старта на кампанията и се оказа, че наистина публикуваните декларации след кампанията са повече отколкото непубликуваните. Всички резултати, всички 603 административни органа поддържат регистри, което е прекрасно. За публичността на декларациите стана ясно, че до момента беше основен проблем в приложението на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Многократно сме разговаряли в този формат на годишни срещи за наличието на този проблем. Разбира се той беше регистриран от колегите от Фондация „Достъп до информация“. Те правят мониторинг февруари-март всяка година. Според техните данни тази година 36% от административните органи бяха публикували своите декларации.

Какво все пак се случи като реални резултати? Реалните резултати в частта за прозрачността са следните. Двадесет и осем процента или 171

административни органа бяха публикували пълно или частично декларациите на служителите си преди кампанията, след кампанията 78% или 470 броя административни органа. Това е с 300 органа повече, това е почти утрояване на резултата, това е огромна крачка в материята на превенцията на конфликта на интереси. И тук е мястото да благодаря на всеки един от тези 300 органа, които откликнаха на този призив. Чухме, че сме казвали, че тук се носи административно-наказателна отговорност. Няма административно-наказателен състав за неизпълнението на чл. 17, ал. 2, да не се бърка с административно-наказателния за неподдръжка на регистъра, но наистина според нас този проблем с общи усилия, не само на Комисията, а на всички тези 301 органи, 171 броя, които бяха публикували предварително, някои бяха частично публикували, специално на Министерство на труда и социалната политика искам да благодаря, което министерство имаше декларациите си по чл. 12, т. 2 на сайта след нашето писмо, съответно и декларациите по т. 1 бяха публикувани на сайта на това министерство и т.н.

Нека да кажа две-три думи за параметрите на публичност на декларациите, защото те са проблем. Те са очертани от Закона за защита на личните данни, към който чл. 17, ал. 2 препраща. Те са очертани и от последното бих казал важно становище на Комисията за защита на личните данни от 24 юни 2016 година. Забранил е Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси да се публикуват лични данни в тези декларации. Ако възнамерявате да публикувате лични данни трябва да се иска декларация съгласие. Съгласно становището на Комисията за защита на личните данни те преди публикацията трябва да бъдат анонимизирани или заличени. Остава въпроса какво е лична данна. Очевидно, казва КЗЛД, това не е името на лицето и остава подписът, ЕГН-то, банкови сметки, ако има такива и евентуално данни за трети лица. За третите лица тези декларации съдържат данни за търговски дружества, които всеки може да извади от Търговския регистър и да види какво е състоянието със съучастието.

Нека да кажа малко и за международните стандарти, защото това се поставя като въпрос. Трябва да кажем, че има практика на Европейския съд за правата на човека, който съвсем директно казва, че публикуването в интернет на имуществени декларации на държавните служители и не само на държавните служители, но разбира се и на членовете на техните семейства е оправдано. Това е решение от 25 октомври 2005 година – полски гражданин срещу полската държава очевидно е излязла с това становище.

Съвсем накратко за структурата на развитие по региони. Тя е следната. При централните държавни органи имахме най-ниска стартова позиция – 20%. След кампанията – 59% публикувани. При териториалните държавни органи, за които споменах 34% стартова позиция, след кампанията 71%. Органи на местно самоуправление – 27%, 90% след кампанията. Сравнение на трите. Къде е най-големият ръст при общините? Общините не знаеха просто за изпълнението на това задължение. Те не го знаеха. След като им се

напомни и им се обясни резултатът е 90% от българските общини и разбира се райони в момента в големите три града са публикували декларациите на своите служители, съответните кметове, ако трябва да бъде точен, като задължени лица, на сайтовете на съответните институции. Има какво да се желае по отношение на централните държавни органи все още, където и стартовата позиция беше ниска – 20%, но и 59% е резултатът.

Предизвикателства във връзка с публичността. Те са три: непознаване на задължението по чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ. Българските общини не знаеха за това задължение и с охота го изпълниха. На второ място, погрешното убеждение, че задължението е изпълнено ако е публикуван регистър. Случвало ми се е да подписвам десетки писма, за да обясняваме, че за публикацията на регистър на съответния административен орган не е изпълнението на чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ. Българският закон и българските граждани изискват на сайта на институцията да бъде декларацията, те не искат да прочетат при спазване на Закона за защита на личните данни, а не това, че съответният служител си е подал декларацията и кога е подал той тази декларация.

На следващо място друго предизвикателство тук е изискването за декларациите съгласие. Казахме, че според КЗЛД се изискват декларации-съгласие, ако се възнамерява да се публикуват лични данни. Ако те ще бъдат заличени и анонимизирани във формата, който колегите от КЗЛД определиха по наше съвместно питани с неправителствената организация Фондация „Достъп до информация“ няма нужда от това. Тоест, на дебат сме в това отношение, тук в тази зала.

На следващо място, всички данни са лични. Това е абсурд разбира се, нито името нито търговското участие на съответното лице може да бъде лична данна, най-малкото заради Търговския регистър. Нещо, което е много интересно и което колегата Бояджийски спомена. Дотолкова доколкото има режими за деклариране в различни закони, нашият закон е общ, има и редица специални закони, но този вариант елегантно е уреден в частта за публичността на декларациите по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси чрез чл. 13, ал. 3 от нашия закон, който казва, че ако има друг режим за деклариране специален – специален закон за съда се прилага той. Следователно в този случай ние не сме изисквали деклариране или не сме обръщали внимание за непубликуване на декларации по точка 1 при условие, че декларациите за несъвместимост следва да се подават по съответен специален закон.

Нека да кажа за три основни направления в дейността на Комисията в рамките на следващите пет минути, съвсем накратко. Договорът в частен интерес. Договорът в частен интерес е състав по чл. 8, изречение второ, предложение първо. Това, което е важно е, че това е административно нарушение, което е характерно за лица, които са на ръководни длъжности. Достатъчно е сключване на договора в частен интерес на овластени или на

свързаното с него лице и няма нужда от редица други неща от типа на: конфликт на интереси поради подписан договор може да възникне при проведена състезателна процедура при определяне на най-ниската оферта. Това е решение на Комисията от 16 май 2013 година, потвърдена от Върховен административен съд на 25 април 2014 година. На следващо място – договор, обективиран с фактура в частен интерес. Фактура, подписана, на стойност 4-5 хиляди лева, какъвто е този казус тук също води до ситуация на конфликт на интереси. Перфектно изпълнение на задължението по подписания договор. Стига да е в частен интерес също е конфликт на интереси независимо от това, че изпълнителят – свързано лице изпълнява точно задълженията си. Не на последно място – неизвършването на плащане по вече сключения договор е основание за конфликт на интереси.

При договор в частен интерес къде няма конфликт на интереси? Не би следвало да има, както каза и колегата Бояджийски – трябва да имаме изпълнено служебно задължение, вероятност да се изпълни или потенциалност на изпълнението когато се водят преговори за договори, но самият договор не е сключен. Няма да имаме конфликт на интереси при сключен нищожен договор, при участие на лице, заемащо публична длъжност в подготовката, но не и в сключването на договора и при липса на частен интерес.

На следващо място за договора трябва да кажа, че са възможни всякакви видове договори да породят ситуация на конфликт на интереси, а именно – елементарни облигационни от типа на предоставяне на услуги, разпореждане със собственост, концесии, трудов договор, за което ще стане дума след малко и разбира се възлагането на обществени поръчки. Специално по обществените поръчки трябва да кажа следното. Когато е сключен договор с едно търговско дружество може да възникне конфликт на интереси, ако това търговско дружество в него има участие или подписващия договора ръководител в управителен орган, което би било несъвместимо с повечето случаи или в капитала най-вече или роднина на съответния ръководител, в това число в параметрите на § 1, т. 1 от ДР на Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. В този случай обаче свързаното лице ще остане роднината, но не и съответната компания.

За чл. 21 от ЗПУКИ, второ конкретно направление. Имаме едно интересно решение тази една година, което специално искаме да го отбележим. Колегата Бояджийски говори за чл. 21 подробно. Съвсем накратко, ограничение след напускане на публична длъжност. Прави ни впечатлени, че инспекторатите на министерства в последно време се занимават все повече, по постъпили сигнали вероятно, какво вършат бившите държавни служители след напускане на публичния сектор. За една година има определени ограничения. Член 21 е една от тях. Ако четири определени точно фиксирани в закона при условията на алтернативност дейности са извършени от съответното лице му е забранено за следващата една година да

заеме пет позиции в компанията или в кооперацията или в търговското дружество по отношение на които ги е извършило. Примерът, който даваме, една от четирите забранени позиции е сключване на договор в частен интерес и разбира се в този случай сключване на договор в интерес на определена компания и веднага след като съответният управител на голямо държавно търговско дружество напуска компанията този човек веднага започва да работи като неин управител, като човек в борда на директорите ѝ. Това, което е важно тук е, че имаме решение от 2017 година в този казус потвърдително, един от прецедентите по приложението на чл. 21 от ЗПУКИ.

Накрая. Назначаване на свързано лице. При нас имаме огромна практика във връзка с назначаването на свързани лица. Тема, която е изключително актуална в обществото. Трябва да кажа, че в резултат на засилване нивото на актуалност на тази тема, това естествено рикущира в работата на Комисията, като имаме рязък скок на сигналите през месец октомври, което продължава и в момента, без да казвам повече по този въпрос. Но какво може да се обобщи като информация във връзка с назначаването на свързаното лице? Няколко неща. Възможният деец пак е ръководител – този, който е орган по назначаването, това на първо място. На второ място във връзка с назначаването. Възможно е да възникне конфликт на интереси и при двата начина, по който се влиза в държавната администрация, а именно – и чрез трудов договор по Кодекса на труда. Тогава бихме имали договор в частен интерес. На второ място разбира се чрез издаване на акт за назначаване по реда на Закона за държавния служител. Тогава бихме имали чл. 8, изречение второ, предложение четвърто, което е издаване на акт в частен интерес.

На трето място. Назначеният трябва да е свързано лице с лицето, заемащо публична длъжност единствено и само по параметрите на § 1, т. 1 от ДР на ЗПУКИ. Втори братовчед, приятелски отношения и т.н. не е релевантно за конфликт на интереси. Тук трябва да кажа, че се подценява в последно време, че икономическите зависимости също водят до ситуация на свързаност. Накрая трябва да отбележа, че може би нашият принос в това отношение предвид ситуацията, която заварихме 2011 година се състои в следното. Назначенията са релевантни за възникване на конфликт на интереси, но при едно много важно условие, за да има частен интерес релевантен и той е да имаме определено съществено нарушение на материална норма, на процесуална норма, която се съдържа в закон, в подзаконов нормативен акт или в длъжностна характеристика. Включително последните две решения на Комисията, които са във връзка за назначение на роднини, които не мога да коментирам съвсем директно, защото са висящи бяха именно при констатация на такъв тип нарушения. Какъв може да бъде примерът в това отношение? Свързаното лице е назначено с трудов договор или с акт за назначение без да е проведен конкурс, но конкурсът трябва да се

изисква по Закона за държавния служител. Ако не се изисква ситуацията е спорна.

На второ място това, което е важно, давам втори пример за такова съществено нарушение, длъжността е свободна, но е имало изискване по подзаконов нормативен акт да бъде оповестена, за да се гарантират правата на състезателност. Има влязло в сила решение на Комисията. Примерно назначение на роднина на несъществуваща бройка, тя се създава след назначението

На следващо място назначение не отговаря на изискванията за образование и стаж. Изисква се висше образование по длъжностна характеристика, а лицето има средно образование.

Може би следващият пример – определена му е заплата над минимума, който е по Единния класификатор на длъжностите за съответната публична позиция.

Малко побързах с финала на тази презентация не случайно. Разбира се, ако имате въпроси сме на ваше разположение. Дано да сме ви били полезни.

Благодаря ви за вниманието, колеги! Заповядайте.

Господин Ячев, заповядайте.

БОРИС ЯЧЕВ /Народно събрание/: Благодаря Ви, господин Николов.

Яз също бързам да кажа две думи, защото с колегата Нецов спешно ни викат на Председателски съвет в Народното събрание.

Темата за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси е тема особено чувствителна за българското общество последните години. Тя е съществена част и от проблематиката на нашата постоянна комисия, заедно с проблема с парламентарната норма на поведение и отнемане на незаконно придобитото имущество, за сигнали за корупция. В еднаква степен тази тема е засегната и в новия Антикорупционен закон, който мина вече на първо четене. Не казвам, че онова, което е заложено в този законопроект, тоест – връщането към децентрализираната система за установяване и предотвратяване на конфликт на интереси и заместването със сегашната система, доказала вече (това го казвам като лично мнение) ясен резултат и ефикасност, централизирана система е най-доброто, което българското законодателство в областта на антикорупцията можеше да създаде. За съжаление този проблем – заместването на централизираната с децентрализирана система при установяване и предотвратяване на конфликт на интереси остана малко встрани при дебата при обсъждане на законопроекта на второ четене може би изместен от по-интересни теми като СРС, разследващи функции на новия антикорупционен орган, експлоатирането на имуществото отнето при придобиване от престъпна дейност, но това е нещо, което би трябвало да се дебатира. Има още около десет дни за внасяне на предложения между първо и второ четене и аз ще бъда изключително доволен ако и на днешния форум тази тема се коментира,

тоест – дали да бъде централизирана или децентрализирана системата за установяване и предотвратяване на конфликт на интереси и се излезе с някакви интересни законодателни предложения.

Още веднъж, господин Николов, благодаря за поканата. Пожелавам успех и искрено съжалявам, че трябва толкова скоростно да напуснем.

Лек ден!

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Колеги, преди да продължим с дискусиата само нещо, което е важно и което трябва да го кажем, като уговорка. Ние по подобни форуми на тези 86 обучения, които сме провели много често ни задават конкретни въпроси. Както примерите, които дадох преди малко, така и на конкретни въпроси ние едва ли бихме могли да отговаряме дотолкова доколкото все пак са важни детайлите по всеки един казус. Могат да бъдат изведени общите тенденции, нещо като шаблон, дали при договорите, дали при назначенията, но детайлите във всеки един казус понякога са важни. Важно е дали, образно казано, е променено щатното разписание на деня, в който е назначен примерно синът в съответната администрация или това е станало на следващия ден. От тази гледна точка много моля, дори и примерите, които даваме и които ще разискваме вероятно, да бъдат малко по-обобщени.

Заповядайте за въпроси, за становища.

КАЛИН СЛАВОВ /Изпълнителен директор на „Трансперънс интернешънъл“/: Здравейте на всички! Благодаря за поканата. Може би докато възникват конкретните въпроси буквално с две изречения.

Изключително добро впечатление ми направи това във Вашата презентация, че отдавате необходимото значение на превенцията на конфликта на интереси. В крайна сметка голямата цел на този закон, в основата на чието приемане преди години бяхме и ние, е именно да не се достига до ситуации на конфликт на интереси. Това че Комисията няма възможност да дава становища по потенциални конфликти на интереси наистина и на мен ми се е струвало винаги една слабост, която може би в бъдеще би могла да бъде преодоляна, но това трябва да се артикулира и ясно като заявка за промяна в законодателството.

Конфликтът на интереси тогава, когато се отнася до приятелски връзки, може би дефиницията за конфликт на интереси следва малко да се преосмисли, малко да се разшири, още повече, че такава податка имаме в модела на Съвета за Европа за Кодекс за поведението на администрацията. Тоест, това вече е възприето и в голяма степен е отправна точка – стандарт в тази област. Още повече, че това би могло да бъде ясно привързано и към декларирането на конфликт на интереси по конкретен повод.

В общи линии посоката превенция е нещо, което приветствам.

Благодаря ви.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Благодаря Ви, господин Славов. Наистина „Трансперънс интернешънъл“ беше пионерът в България в материята конфликт на интереси точно 2003 година. Първо се разработи основата на приемането на закона, действащ от 1 януари 2009 година. Много Ви благодаря за оценката. Потенциалният конфликт на интереси е важен въпрос, който следва да бъде разискван и в рамките на законодателната дискусия, която е в момента.

ПАСКАЛ БОЯДЖИЙСКИ: Аз се надявам, че няма да бъде там като в анекдота за руския цар и закона за слепците, дето издал закон, че полицаите трябва да помагат на слепците да преминават през улицата и най-накрая всичките слепи хора свършили в затвора, защото полицаите ги, разбрали че по този начин трябва да се процедира. Да се надявам, че ще има по-ясни артикулации, по-ясна правна уредба в тази насока по отношение на превенцията и да направят разлика между превенция и нарушение. Един пример, който ми идва наум веднага – измененията в Конституцията по отношение на съдебната власт и записана, че инспекторатът проверява съдиите за конфликт на интереси. Но кой ще го установява, ще пита някой? Защото ние в момента пращаме към инспектората да се произнася, но какви са вижданията в тази насока не знам.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Колеги, заповядайте за въпроси, за мнения. Във връзка с материята на декларациите, на публичността, изобщо на системата за подаване голяма част от орнаментите на процедурата за подаване ще бъдат съхранени в проектозакона, за който стана дума.

ТОДОР БАЦАНОВ /Инспекторат на Министерство на енергетиката/: Със старите декларации какво ще правим като влязат новите? По закон трябва да ги пазим десет години.

КАТЯ СТАНЕВА: Така или иначе предполагахме, че и в новия законопроект ще има това изискване – декларациите да продължат да се пазят, защото те със своята значимост за този период от десет години.

ТОДОР БАЦАНОВ: Формата е друга.

КАТЯ СТАНЕВА: Като се приеме новата форма по всяка вероятност, винаги е било така, ще се даде срок, в който лицата, заемащи публична длъжност да подадат вече новата форма на декларацията, която ще се приложи или към личното досие на тези лица, заемащи публична длъжност или такъв какъвто ред е установен в съответните учреждения и те трябва да се пазят също десет години.

Да допълня. Тези неща ще бъдат включени в новата декларация и един вид те ще се предекларират.

ТОДОР БАЦАНОВ: А декларациите на тези служители, които не са задължени лица по новия закон?

КАТЯ СТАНЕВА: Разпоредбата е в сила и те трябва да се пазят десет години. Този срок от десет години ще трябва да се спази дори за лицата, които вече не попадат в обхвата на новия закон.

ВАЛЕНТИН ИВАНОВ /Инспекторат на Министерство на отбраната/: Господин Ячев постави много интересен въпрос макар че ми се струва доста късно във времето по отношение на децентрализирането на установяването на конфликта на интереси. Предостави на нас възможността да дадем някаква законодателна инициатива, малко несериозно ми се струва, но все пак ми се иска да разбера вашето мнение, като работещи в тази Комисия дълги години, какво е. Дали пък инспекторатите ще имат капацитета да се справят с тази функция в бъдеще да поемат 95 на сто от сигналите на конфликт на интереси?

Благодаря ви.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Много благодаря за този въпрос, колега.

Въобще не е късно да се дискутира този въпрос на 15 ноември 2017 година. Колкото се касае до нашето мнение още от първия ден на работната група, която беше изградена към Министерство на правосъдието, за да изработи проект на Закон за противодействие на корупцията, на първото заседание колегата Бояджийски, колегата Станева и аз, изобщо всички, първият въпрос, който поставихме в рамките на общата дискусия беше, че най-най началният проект предвижда виждане към децентрализираната система. За нас това е отрицателен факт. Той би бил връщане назад всъщност. Изложихме подробни съображения за това, че трябва да се запази централизираната система при която един орган установява конфликт на интереси за системата на законодателната власт и за системата на изпълнителната власт, в това число за администрациите на съдебните органи, защото трябва някой да установява конфликт на интереси за тези служители. Това е първият въпрос, който ние поставихме по време на цялата работна група, то не се възприе там. Изработихме едно предварително становище по проекта преди откриване на съгласувателната процедура, което от август месец е на сайта на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. Потвърдихме това становище за запазване на централизираната система в рамките на съгласувателната процедура в писмена форма. Изложихме го подробно на заседание на Постоянната

комисия за борба с корупцията преди гласуването на законопроекта на първо четене и разбира се на заседанието на Правната комисия.

Нашата аргументация е следната. За тези, не е ясно колко, но да речем около 115 хиляди души трябва да се запази централизираната система, защото тя гарантира професионалното начало. На второ място гарантира висока експертиза. На трето място гарантира сравнително безпротиворечива административна практика, защото при новата система по идентичен казус за назначаване на роднина кметът на община хикс може да реши едно, като орган по назначаване, министърът може да реши друго фактически, а директорът на някой регионален инспекторат по образование – трето. И всичко това ще рикучира във Върховния административен съд съответно със сигурност в перспектива. От тази гледна точка ние смятаме, че този въпрос за ефикасността на централизираната система е оценен от Европейската комисия в някои от нейните доклади, в това число в техническата част, но поради тези три фактора: висока експертиза, на второ място безпротиворечивост на практиката и на трето място относителна дистанцираност, защото това е много силен механизъм – конфликтът на интереси и особено по места. Не случайно го казвам, защото два от всеки три производства за конфликт на интереси с предмет деец на местното самоуправление. Аз благодаря, че тук присъстват представители на организациите в сферата на местното самоуправление господин Ергин Емин, Националното сдружение на общините в Република България. Това са фактите и там този механизъм има всички шансове да бъде използван за изкривени цели, което не е проблем. Проблемът е да има професионализъм и безпристрастност в крайна сметка при окончателното решение.

Ние поддържаме тази позиция и в момента преди второто гласуване. Законодателите са запознати с нея възможно най-подробно. Окончателното разрешение предстои. Ясно е, че ако се възприеме сегашният вариант вероятно няколкостотин органа в България, аз ги изчислявам дори хиляда, защото има 265 постоянни комисии, които ще установяват конфликт на интереси за кметовете на кметства към общинските съвети, ще имат функции да установяват конфликт на интереси в сферата на законодателната власт, на изпълнителната власт и на местното самоуправление в различните им сегменти. Това е нашата позиция.

Колеги?

КАТЯ СТАНЕВА: Включително на нашия сайт всеки един може да го види и да го прочете, че сме изразили своевременно позицията си за запазване на централизираната система, като по-ефективна разбира се.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: В тази връзка да кажа, че дори при въвеждане на другата система действащите системи 2009-2011 година и при действието на административен централен орган на установяване на конфликт на интереси

административната и съдебната практика ще продължат да имат значение в перспектива на един много важен ориентир. Това е така, защото проектозаконът не предвижда никакви корекции, в буквален смисъл, по отношение на материалното право, то очевидно е добро – това, което е разположено в Глава пета, за което говорихме подробно и разбира се Глава втора. Има проблеми в сферата на превенцията, в сферата на декларациите, на декларирането на несъвместимостта, съотношение и т.н., но в сферата на материалното право няма корекции. Тоест, тези съдебни решения на Върховния административен съд и разбира се на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси като административни актове очевидно ще продължат да имат значение дори и при евентуално възприемане на децентрализираната система.

ПАСКАЛ БОЯДЖИЙСКИ: С уговорката, че материалният закон няма да се промени много. Ще вземат съставите от сегашния закон – Глава втора и ги слагат в друга глава. Но може и това да се промени, така че още нищо не е ясно. Засега си имаме закон, който действа и по него можем да коментираме.

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Колеги, заповядайте за мнения, становища.

ЕРГИН ЕМИН /Изпълнителен директор на АБГР/: От името на управителния съвет на асоциацията искам да благодаря на комисарите за петгодишния труд по прилагането на този закон и по имена да им кажа – господин Николов, госпожо Станева, господин Бояджийски, за обученията и семинарите, разясненията, които проведохме на местната власт, основно на общинските съветници, на кметовете и на представителите на администрацията в седем обучителни семинара през тези пет години със съдействието на Фондация „Конрад Аденауер“, поздравявам ги за положения труд през тези пет години!

НИКОЛАЙ НИКОЛОВ: Много благодаря, господин Емин. Наистина имаме и споразумение, което е подписано, изключително градивна дейност, може би около осем-девет бяха съвместните ни форми в различни точки на страната за един много продължителен период от време. Благодарим за оценката. Надяваме се и в перспектива да работим добре.

Господин Бояджийски даде идеята двете презентации, които сега представихме тук пред вас също в графата обучителни семинари, там, където са и другите ни материали да бъдат поставени дори още днес на сайта на Комисията, за да може да ползват от колегите, които желаят разбира се, ако има такава необходимост, потребност.

Ако няма други въпроси, други становища, бихме искали да ви благодарим за това участие, за този час и половина, който отделихте. Надяваме се да сме ви били полезни. Обучителните материали ще бъдат публикувани на сайта на Комисията. В крайна сметка материята на

конflikта на интереси продължава да се развива в България с много бързи крачки. Отново много, много благодаря на тези 300 административни органа, които успяха да публикуват декларациите си на своите сайтове, може би на деветата година от приложението на този закон, това също е добре. До нови срещи! Да сте живи и здрави!

Благодарим ви! Приятен ден по-нататък!

/Срещата завърши в 11.25 часа./

Стенограф: К. Петрова (брой знаци 59 632)